

Előfizetési feltételek:

Egy évre 10.— Pengő
Hat óra 5.— Pengő
Három óra . . . 2.50 Pengő

TELEFON 98

BARS

Ára: 20 fillér

Hirdetések: díjszabás szerint. Gyakori hirdetések és velünk összeköttetésben álló hirdető irodák árgendményben részesülnek

Alapította: HOLLÓ SÁNDOR

KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS TÁRSADALMI HETILAP

A kéziratok a szerkesztőséghez küldendők
Kéziratok vissza nem adtnak
Felelős szerkesztő: Dr. KERSEK JÁNOS

Megjelenik minden vasárnap reggel
Főszerkesztő: KOPERNICZKY KORNÉL
Főmunkatárs: Dr. KERSEK LÁSZLO

A hirdetéseket, előfizetéseket és a reklám-
cíkokat a kiadói hivatalba kérjük küldeni
Felelős lapkiadó: HORATSIK PÁL

Léva nagy lelkesedéssel ünnepelte Március Idusát

A város közönségének ünnepélye

Március 15-én zászlódiszben fényelt a régi kuruc város és ünnepőbe öltöztek a magyar lelkek. Léva közönsége régi hagyományai szerint nagy lelkesedéssel ülte meg Március Idusát, a magyar nemzet ujászületésének 98. évfordulóját. Noha az ünnep megszokott régi külsőségeiben változás is történt, mert az anyagtakarékosság okából elmaradt most az ablakok esti kivilágítása és a fáklyák lobogása, a mozsarak dörgő ünnepi hangját sem hallottuk a Várhegyről, ez azonban nem ment az ünnep bensőséges hangulatának rovására, mert az emberek lelkében benn lobogott a Nagy Márciusra való emlékezés ünnepi fénye és a mozsarak hangját pótolta a szívek dobogása . . .

Dél előtt 9 órakor a templomokban ünnepi istentiszteletre hívtak a harangok. Az istentiszteleteken a katonai és a polgári hatóságok, a honvédség, a testületek s az ünnepő közönség nagyszámban vett részt. Az iskolák ifjúsága a piaristák templomában hallgatott szentmisét. A rv. plebánia templomban Mischák István plebánor, szentszéki tanácsos, a ref. templomban Czeglédi Pál esperes-lelkész és az ág. ev. templomban Csernyai József segédlelkész ünnepi beszédében méltatta március 15-ike történelmi jelentőségét.

Tíz órakor a tanítézetek és iskolák házi-ünnepélyeiket tartották meg.

Az állami liceum

gyönyörű ünnepély keretében áldozott Kossuth Lajos és a márciusi ifjak emlékének. E fiatal tanítézet szereplése minden dicsőretet megérdemel. A kitünően összeállított műsorból és a szereplő ifjúság lelkes, komoly fellépéséből látjuk, hogy az intézet igazgatója és tanári kara nagy szeretettel és bölcs megértéssel neveli, tanítja az ifjúságot. Hazánk egyik legszebb tanítézete. Örült a szívünk, hogy alkalmunk volt megismereni az intézetben folyó derék munkát. A kitünő műsor a Himnusszal kezdődött, melyet az ifjúság és a közönség meghatottan énekelt. Jakubács András III. o. t. mondott ünnepi beszédet. Hívvel és szónoki készséggel átfűtött beszéde egyik legtellemesebb meglepetése volt az ünnepélynek. „Czinka panna nótáját” Nádasdy L. és Karvai O. III. o. tanulók adták elő hegedűn, igen szép és fejlett zenei készséggel. Zongorán Kleiszer Pál tanár kísérte. „Petőfi Sándor, a szabadság dalnoka” címen tartott élvezetes felolvasást Singer A. III. o. t. A beleszólt Petőfi-verseket Biricskai A. III. o. t. és Csimer Gy. II. o. t. szavalták el lendülettel és dicsőreteresen. Petőfi—Egyszer: Talpra Magyar-ját az intézet énekkara kitünő összhangban adta elő Kleiszer Pál tanár vezetésével. Remek volt Nádasdy László hegedűszólója, Brahms „Magyar táncait” adta elő Kleiszer Pál tanár zongorakíséretével. Gyönyörű volt az intézet énekkarának Bárdos: „Kossuth toborzója”. Ábrányi—Horváth: Mi a haza? melodramáját Boross J. III. o. t. adta elő mély átérzéssel. Végül a Hízekegyet énekelte el az ifjúság. Az ünnepély megrendezésével Kleiszer Pál dicsőretet érdemlő szép munkát végzett.

A gimnázium

disztermben a nagyszámú közönség énekelte a nemzeti imát. Utána Szomolányi József gimn. tanár mondott ünnepi beszédet.

Petőfi Nemzeti Dalát Gaigóczy Imre VII. o. t. szavaltta. A nagy nap eseményeit és e'özményeit ismertette Sümegh Lajos VIII. o. t. E'után Róm József VII. o. t. énekelte Kacsóh: Rákóczi megtérést. A már ismert tenoristát Schleicher Pál tanár kísérte zongorán. „Március az ifjúság ünnepe” címmel Thied János VIII. o. t. munkára serkentő beszédet intézett az ifjúsághoz. Óváry Katalin VII. o. t. Somogyváry Gyula: Márciusi zsoltár c. versét adta elő a nála megszokott átérzéssel és lendülettel. Majd Rohossy Éva VII. o. t. játszotta el zongorán Poldini Farsangi lakomájából az Asztali zenét. A műsor a Szózat éneklésével ért véget. Este az ifjúság a leventék sorsai közt résztvevő a városi ünnepségen, majd a két felső osztály felvonult a temetőbe és megkoszorúta a negyvennyolcas hősi emlékművet.

Az áll. polgári iskola

ünnepségét az iskola országzászlója előtti díszmenet nyitotta meg, melyen az iskola ifjúsága teljes számban résztvevő. Utána a művészi izléssel feldíszített tornaterembe vonult, ahol a Himnusz éneklésével kezdetét vette a műsor. Szilva Jenő IV. o. t. a Nemzeti dalt szavaltta el. A kitünően vezetett énekkar a Hertelendy indulót adta elő. Az ünnepi beszédet Szobi Endre tanár mondotta, melyben az 1848-as ifjúság lendülettel példaként állította a mai fiatalok elé. Gulyás: Mit kíván a magyar nemzet? című költeményét Preiner Tibor III. o. t. adta elő. A harmadik osztály növendékei szirpompás magyar ruhában a Sörtancélnak adott méltó keretet az ünnepségnek. A műsor utolsó száma Moccsári: „Március 15” című költeménye volt, melyet Szappanos Pál szavalt. A Hízekegy éneklésével az ünnepély befejeződött.

A nőipariskola

ünnepélyén Balogh Vera méltatta március 15-ike jelentőségét. Hatásos volt Hrdina Magda ének és Balogh Iona zongoraszáma. Korentay Sándor szerzeményét adták elő. Kucs Magda szépen szavalt és az iskola együttese Szobi Emőke zongorakíséretével kétszólóan éneket adott elő tetszés kíséretében, de az összes szereplők elismerést érdemelnek.

A honvédelktányában Kémery Nagy Imre főhadnagy intézett beszédet a honvédekhez.

A Ker. Munkás Egyesület

március 15-ének előestéjén tartotta meg szabadságünnepélyét a nagyszámúban megjelent tagok jelenlétében. A műsort az egyetlen dalára a Magyar Hízekegyvel nyitotta meg. Az ünnepi beszédet Dörnyei Vilmos elnök mondotta. Fűrty Ferenc a Talpra Magyar, Simonutti Margit az Új Márciust, Iván Emília ének a dalról című költeményt szavalt lejesen. Közben a dalára a Kossuth Lajos, Hadnagy uram, Erdélyi induló, stb. hazafias darabok előadásával zárott szíket. A szép háziünnepélyt a jelenlévők a Himnusszal fejezték be. A tagok este lobogó alatt vonultak a 48-as emlékhöz és koszorút helyeztek arra. (Egyedül a társadalmi egyesületek közül.)

a Kossuth Lajos téren, az országzászló előtt zajlott le Szépen rendezett oszlopokban sorakozott fel a levente zászlóalj, a honvédség, a csandórság, a rendőrtiszti csoportja, valamint a HONSZ, a Tűzharcos Főcsoport s a többi testületek lobogóiak alatt és nagyszámú közönség. A szónoki emelvény körül foglaltak helyet a hatóságok képviselői.

Az ünnepélyt a Himnusz nyitotta meg, melyet cigányzenekar kíséretével a közönség énekel, majd Halanda István gimn. VII. o. t. izvált lelkesedéssel a „Talpra Magyar”-t szavaltta el.

Az ünnepi beszédet Kékessy János gimn. igazgató mondotta. Beszédéből az alábbiakat közöljük:

Nincs még egy kor a magyar nemzet történetében, melynek ragyogása oly mesze világítana, mint a 48-as márciusi napokat megelőző reformkorszak. Csalódatos gazdagságot mutatja ez a két évtized a hatalmas egyéniségeknek, akik ösztönöz hirdetik az emberiség evangéliumát, kik nagy lendülettel átköznék meg a nemzeti kifejeződést akadályozó erőkket.

Ez az oka annak, hogy nemzeti nevelésünk mindig visszatér e kor embereihez, hogy tőlük tanu jon mindent, ami egy nemzeti közönségnek a fennállásához szükséges. E hősök (Széchenyi, Kossuth stb.) működése megteremteti a mindent átalakító nemzeti öntudatot.

A rendi nemzettel szemben az újítás, a reform gondolatát gróf Széchenyi István agyában született meg, aki sehoggy sem tudott korának viszonyaiiba illeszkedni. A fajtát imádja társadalmi különbség nélkül. Öntudatosan hirdeti vérenek és fajának azonososságát a szegény jobbágyával. Bejárja a Nyugatot és megdöbbenve eszmél elmaradottságunkra. Keresi ennek okát és rá is talál a magyar Parlagban, a magyar lelkekben tapasztalható művelletlenségben, mozdulatlanágban. A Parlag megművelésére egyetlen mód kínálkozik, a lelkek nevelése, hogy a nemzet közönködését a reformokra előkészítse. Reformjában kerülül a nyugati eszmék átültetését. Kizárólag a faji, sajátos tulajdonságokra építi azokat. Itt kerül szembe a nagy liberálisokkal, kik mindenben a nyugatot utánózták. Széchenyi nem liberális, hanem nemzeti reformátor.

A magyar lélek elmaradottságának okát a nemzeti bűnökben találja meg. Ezek a bűnök: a nemzeti hiúság, a szalmalán, a közérzet és az irigység. Nemzeti hiúságunk abban áll, hogy nem ismerjük el hibáinkat.

Mint a legkiválóbb nemzetnevelő, Széchenyi a javulás útjait, módjait is megadja. Mély vallásos érzéstől áthatva hirdeti, hogy minden magyarra nézve a legfontosabb az önismeret. Léssuk be, hogy vannak hibáink, s ha ez megtörtént, akkor a hibák javítása már könnyebben megy. Széchenyi nem volt szent, de előbb saját életét igyekezett keresztény módon berendezni, aztán környezetét, a fiatal arisztokratákat és végül az egész nemzetét. Így akarta az egész ország erkölcsi színvonalát emeloi, ezen az uton remélte kilenc millió jobbágyának az ország építőmunkájába való bevonását. Erre termé-

szetesen a rendi alkotmány nem volt alkalmas, azért ennek meg kell szünnie.

Tudta, hogy a közértelemeség kifejlődését, az erkölcsi felemelkedés folyamatát a nemzet pártoskodó zelleme is akadályozza. A nemzet ugyanis két pártra szakadt. Voltak, kik az uralkodóházzal karöltve akarták a reformokat végrehajtani s voltak, kik azonnal teljes függetlenségünkre törekedtek. Széchenyi hirdette, hogy ne szakadjunk két részre. Itt került szembe Kossuthal, ki szintén az utóbbiakhoz tartozott.

Széchenyi programja talán megvalósítható lett volna egy abszolútisztikus nemzeti kormány, egy Mussolini fasizmus által, mely a nemzeti nevelés vasigájába tudta fogni a tömegeket, de politikai hatalom hiányában nem lehetett kilátása a tömegek meggyőzésére.

Azok az erők, melyek Széchenyt félretolták, de egyszermind a tőle megtámadott rendiséget szétporlasztották, a liberalizmus neve alatt foglalhatók össze. A liberalizmus az egyéniségnek teljes szabadságát és önállóságát hirdette mind vallási, mind állami vonatkozásban. Éppen ezért nem lehet a liberalizmus építő jellegű, mert lerombolja ugyan az eddigi korlátokat, de újakat nem állíthat fel, mert ez ellenkezők jellegével.

Ilyen előzmények után jutott el hozzánk a 48-i februári párisi forradalom híre márciusban. Kossuth felirati javaslatot szerkeszt, melyben modern alkotmányt sürget. Ekkor találta meg Kossuth hitvátsát és lett a nemzet éni vágyó független érzéseinek harcosa. A bécsi forradalom után javaslatát elfogadják és megalakul az első felelős magyar minisztérium.

A pesti fiatalok azonban Petőfivel és Jókaival az élén, nem elégszik meg a bécsi tárgyalások eredményeivel, radikálisabb reformokat akar és világorradalmat vár. Hátvédjük azonban nem volt, mert nálunk a városi polgárság német, az iparos-munkásosztály pedig akkor még műveletlen. Így a pesti diákság Petőfivel március 15-én tüntető körmenetet rendez, kinyomatja a 12 pontot és a Nemzeti Dalt. Délután népgyűlésen írják alá kívánásait és a közönség fenntartására fiatalokból bizottmányt alakítanak. Kívánásait köldöttiséggel Kossuth elé viszik, aki megdicséri az egyetemi ifjúság hazafias érzését, de kijelenti, hogy a törvényhozás nem indul egy város, egy kaszt után és a nemzet képes minden ellenszegtől letiporni. Így válik március 15-e a szabadságszeretnek és nemzeti érzésnek akadályokkal nem törődő szimbólumává örök időkhig a magyarság lelkében.

Mit mond március 15-e a mai magyarságnak? Meg kell látnunk, hogy a régi bűnök ma is meg vannak. Hányan foglalkoznak ma is pl. politikával minden hozzárés nélkül, hányan akarják az ország sorsát irányítani felkészültség nélkül, minden társadalmatudományi és közgazdasági ismeret nélkül. Menyire nem látjuk meg saját hibáinkat, de annál inkább másokét. Hányezor igyekszünk alap nélkül tönkretenni embereket csak azért, mert azok rátermettségük folytán vezető pozícióba kerültek.

Az ifjúság ma is minden ujításért lelkesedik, nyilgnak tart minden megkötöttséget gyakran megfontoltság nélkül. Kikel az idősebbek ellen, tudjuk jól, hogy az ifjúság tözere szükség van, s a kovász, az élesztő, az eszmék önzetlen harcosa, de a tapasztaltabbak, az idősebbek tanácsára is szükség van. E nélkül az ifjúság csak rombolna és nem építene.

Tudjuk, hogy új nemzedék került a régi helyeibe, hogy összekösse a múltat a jövővel s így biztosítsa az élet ritmikus folyását, fejlődését. Egyesek elhullanak, elesnek, de utódaikban ismét életre kelnek, a hullát új élet váltja fel. Ezért utolsó szavaival az ifjúsághoz intézem. Vegyék tudomásul, mi a régi Magyarországnál sokkal többet, sokkal egészségesebbet, sokkal melyebben emberit és sokkal magyarábban magyart akarunk. Ennek a célnak az érdekében azt kell tenni, ami mind ezt meg kell tenni, ami a magyar nemzet erősé teszi. Erősebben: ideértünk mindent, ami higiénia, testnevelés, józan sport, levontképzés, ami küzdelem a tudó-

vész ellen stb. Erőssé számban: küzdelem a gyermekhalandóság ellen, a népbetegségek ellen, a kivándorlás ellen. Erőssé gazdaságilag, a szociális viszonyok becsületes és józan szabályozásával. Erőssé jellemében, erkölcsben, lelkeségben, ide tartoznak: önzetlenség, kötelességérzet, munkavállalás stb. Mert, mint Molnár is mondtotta: „Minden nemzet orosa a saját erejében rejlik.” Ha igaz ez a nagy német nemzetre, mennyivel inkább áll akkor ez a magyar nemzetre. Csak így remélhetjük Széchenyi szavaival, hogy Magyarország nem volt, hanem lesz!

Az ünnepi beszéd után Czimer Győző II. o. liceumi tanuló meleg érzéssel szavalt a Sajó Sándor Magyarok lenni című költeményét. A Magyar Hírszkegy élnéklése után az ünnepély résztvevői felvonultak a rk. temetőre, a nagysallói diadalmas csata hőseinek tömegsírjához, amelyben kétszáz hónapoz alusza örök álmát. Itt a város községének koszorúját a polgármester helyezte el az emlékmű talapatára, majd a HONSZ és a Tűzharcosok, tanintézetek stb. hódortak koszorúkkal a szabadságharc hősei dicső emlékének.

A szabadság-vacsora.

A felvonulás után tartották meg a hagyományos szabadság-vacsorát a Városi Vigadó éttermében, ahol több mint százan jelentek meg. Az első pohárköszöntőt Koczor Gyula főispán mondta a Kormányzó urra, akit a megjelentek lelkesen ünnepeltek. Majd dr. Lshotzy Bruno polgármester méltatta márc. 15-ike történelmi jelentőségét és rámutatott annak szükségére, hogy az akkor megindult szociális reformokat tovább kell folytatni. Háromnyik János beszédében párhuzamot vont márc. 15-ike és a mai idők között,

amidőn a magyar szabadság nagy hatása és a Kormányzó ur bűies országvezetése segítésgével egymásután szabadulnak fel az elszakított országrészek. (A Kormányzót lelkesen éljenzik.) Agárdy Zsigmond alkalmi versét olvasta fel.

Vidék.

NAGYSALLÓ. A szabadságharc történelmének nagyorgó nevű közegében az erdélyi bevonulásról készült Kelet felé c. film bemutatásával is ünnepeltek. A bemutatóra nemcsak Nagysalló, hanem az egész vidék lakossága nagy tömegekben vonult fel. A szegény gyermekek és a levonték nagyrészt Fendi Edit mozevezető díjtalanul tette lehetővé a film megtekintését. Másnap, 15-én a mozi termében rendezték meg a hazafias ünnepélyt, amelyen a lelkeshangu ünnepi beszédet Lindberger Gyula zászlós, levonté körzetparancsnok mondta. Az ünnepély után a levonték díszmenetben vonultak el az országzászló előtt.

A NAGYKÁLNAI SZMKE márc. 15-én nagyszabású hazafias ünnepélyt rendezett. Lányi Nándor főjegyző, elnök nyitotta meg, Rátz Lajos igazgató ünnepi beszédre a szabadságszeretet tüzétől ragyogott. Kötőné kiserő músort lépett fel a katóliusz és református ifjúság Vanger István és Rátz Lajos vezetésével. Az estet Szobi Ede polgári iskolai tanár gyujtóhatású szözata fejezte be.

UJBARSON a ref. iskolában rendeztek márc. 15-én ünnepélyt a diákok és a közönség jelenlétében. A diákok szereplése után Várady Gyula ig. tanító mondott ünnepi beszédet. M. jd ünnepi istentiszteletet tartottak a templomokban, utána a kisközmályi, ubjbari és marosfalvi levonték díszmenetben vonultak el a nemzeti lobogó előtt.

A szabadságharcnak Léválal kapcsolatos két sorsdöntő eseménye

A Bars számára írta: vitéz BERKÓ ISTVÁN ny. ezredes

VI.

A Feldunai hadtest megmentése, miként említettém, sorsdöntő volt a függetlenségi harc további folytatására. Az 1849. év elején ez a hadtest képviselte a magyar főerőt, s ha ez elvesz, akkor a nemzet ellenállása néhány hét alatt végleg összeomlott volna, a magyar hadak történelme pedig szegényebb marad volna sok dicsőséggel, mely a magyar fegyvereket a függetlenségi harc második felében beszügroszta.

A sorsdöntő visszavonulás gondolata noha Bayer József, a mesteri keresztívítél azonban Görgey Artur érdeme volt. Még kiképzett, jól felszerelt és fegyelmzett csapatokkal is nehéz feladat lett volna ez, hát még olyan kezedteles sereggel, mint amilyen akkor a Feldunai hadtest volt. Ez a visszavonulási hadművelet egyébként a világháboru előtt az orosz cári vezérkari akadémiában is mint hadászati mintapéldát tanították. Az 1848—49. évi szabadságharcnak Léválal kapcsolatos eme nevezetes mozzanata tehát a magyar hadtörténelem egyik legtanulságosabb részlete.

A győztes tavaszi hadjárat során Görgey és serege három hónap múlva ismét Lévára jött. Görgey ekkor már nem hadtestet, hanem több hadtestből álló hadsereget vezetve, mely 20 000 főnyi gyalogságot, 4500 lovat és 110 ágyút számlált és amelynek egyik hadtestét, a VII. számú, mint a régi „Feldunai hadtestet,” már ismerjük, hiszen a januári visszavonulásnál ez fordult meg Léván.

A tavaszi hadjárat április első napjaiban kivított sorozatos magyar győzelmek a Hétven és Szolnok felé lönyvontatás császari főerőt Pestig szorították vissza. A magyar főereg most azt a feladatot kapta, hogy az egyik hadtest az ellenséget Pest előtt kösse le, a többi három hadtest pedig G dőléről Vácra nyomuljon, az ott levő császari erőket verje vissza, azután Rátzáron, Ipolyágon és Léván át a Garamhoz vonuljon, a folyón

keljen át, Komárom felé törjön előre, és a várat mentse fel. A további hadműveleteknek azután Komáromból kellett kiindulni.

A főereg III. hadteste véres harc árán elfoglalta Vácot, ahol azután a VII. hadtest egyik hadosztálya abból a célből maradt vissza, hogy az I. és a III. hadtestnek, valamint a VII. hadtest másik két hadosztályának a Garamhoz való elvonulását leplezze.

A hadtestek április 16-án és 17-én zavar-talanul elérték a Garamot. Az egyetlen átkelési lehetőség, a kálnai állandó híd, levott rombolva. Egy híd költöbben sem lett volna elegendő. Az átkelésnek három helyen kellett megtörténni, ezért a Damjanich tábornok vezénylete alatt álló III. hadtest Óbarára, Klepka tábornok I. hadteste Kiszezsére, a VII. hadtest megmaradt két hadosztálya pedig, Gáspár tábornok parancsnoksága alatt, Zsemlierre került.

A császari hadvezetőség már a tavaszi hadjárat első magyar győzelméi után bizony számított arra, hogy a magyar főereg Komárom felmentésére fog menni. Ezért a Bécsben, Stájerországban, továbbá Cseh- és Morvaországban még rendelkezésre álló csapatokból, a Garam álló folyásától nyugatra fekvő területen, 3 dandárba osztott új hadtestet vontak össze, hogy Komárom felmentését megakadályozzák. Ehez az erőhöz járult még a váci vereség után a Garam mellé visszavonult hadosztály is, továbbá a Komáromot körülzáró seregből küldött dandár, így az a császari haderő, amelynek a magyar főereget a Komárom felé nyomulásban fel kellett tartóztatni, összesen 6 dandárt számlált 20 000 főnyi gyalogsággal, 2000 lovalal és 37 ágyúval. A parancsnokságot Wohlgemuth altábornagy vette át, akit az osztrácsi háborút győzelmesen befejezett hadseregtől rendeltek ide.

Er a haderő tökéletesen elegendő lett volna, hogy a magyar főereg átkelését a Garamon megghiúsítsa, sőt a magyarokat, mielőtt a Garamot elérik, menetükben oldalba

támadja. A magyar főserg helyzetéről és mozdulatairól megbízható jelentések is érkeztek, mindamellett a császári vezetés távotávósága és a homlokegyenest ellenkező rendelkezések azt eredményezték, hogy a császáriak elkéstek és az összecsapás, melyben 6 dandárunk közül csak 3 vehetett részt, akkor történt meg, amikor a magyar sereg már majdnem minden részével átkelt a Garamon.

A császári hadak fővezetésében ugyanis, a magyarok szerencséjére, éppen ezekben a napokban történt változás. Windischgratz herceg tábornagyot tudniillik visszahívták és a fővezérlést addig, amíg az új főparancsnok, Welden tábornagyot, mevérekezik, Jellačić tábornagyot vitte, aki a Windischgratz által adott rendelkezéseket megváltoztatta. Így többek között azt a hadosztályt, mely a váci vereség után a Garam mellett Nagykálnáig vonult, 16-án korán reggel Kéméndre rendelte, noha a hadosztályparancsnok kétszer is rámutatott arra, reájuk nézve veszélyes körülményre, hogy Kálna az egyetlen fontos hely, ahol a magyarok átkelhetnek. Jellačić ellenben úgy képzelte, hogy a magyar sereg Váctól a Duca balpartján elterülő erdős hegységeknek a Dunával párhuzamosan futó völgyekben, különösen az Ipoly völgyében, tör Komárom felé. Nem hitte, hogy olyan nagy kerülőt tesz Görgey és serege.

Április 17-én azonban megérkezett Wohlgenuth altábornagy, aki már az új hadsereg főparancsnokait, Welden tábornagyotól kapott utasítások értelmében elhatározta, hogy a Garamtól közvetlenül nyugatra fekvő területen a magyar seregnek Komárom felé utját állja. Ezért április 18-án, a Malas és Besz közti vonalban, 4 dandárával állást vett, egy-egy dandár pedig a két szárny mögött, Csekén, illetve Jaszfalunál helyezkedett el. Arra nem számított Wohlgenuth, hogy másnap már megtörténik az összehúzás. De nem számított erre Görgey sem.

PERMETEZÉS.

Téli permetezésünket, ha eddig nem végeztük volna el, most hajtsuk végre. Almát, körtét, szilvát, ringlót, ribizkét, köszmetét erős fertőzés esetén neodendriannel permetezzük. Ha a fertőzés t a v a l y nem volt nagy, fentiekben kívül kajszit, meggyet, cseresznyét, mandulát téli erősségű mézskénivel permetezzük.

Őszibarackot, diót, mandulát és málnát lehetőleg 2 százalékos bordói lével permetezzük. Ha rézgalic nem lenne birtokunkban, utóbbiakat is permetezhetjük téli erősségű mézskénivel.

Tavaszi permetezéseink közül rügyfakadók (rügyek duzzadtak) almát, körtét 1-2 százalékos, csonthéjasokat (kajszibarack, szilva, ringló, cseresznye, meggy) 1 százalékos bordói lével, vagy mindkét csoportot nyári hígítású mézskénivel permetezzük.

Piros bimbós állapotban almát, körtét fél-százalékos bordói lével, vagy nyári hígítású mézskénivel permetezzük. Csonthéjasok közül bimbós állapotban csak a kajszibarackot és meggyet permetezzük 2 százalékos bordói lével, de ezt is csak akkor, ha erős moníliafertőzést tapasztaltunk előző évben.

Tanácsos valamennyi tavaszi permetezésnél 100 liter kész permetanyaghoz negyedik liter Vinarist ot adni akkor (arzenátaltalmu szer), ha nagy araszoló-herény, vagy más hernyóveszély áll fenn. (Megjegyezhetjük, hogy az ideai esztendőben erős hernyóveszedelmekkel kell valószínűleg számolnunk.)

A virágzás utáni permetezésekkel a következő havi köslemezeinkben fogunk részletesen foglalkozni.

UNDI GYÖRGY.

— NÉPESEDÉSI STATISZTIKA. Baranovvármegye területén a tiszti orvos jelentése szerint februárban az újszülöttek száma 215, ikerszületés 2, elvesztett 211, elvetelés 8, kórházban született 24, egy évnel alacsonyabb korban elhalt 18.

KOLONFÉLÉK

Társadalmi naptár

Április 6. A Kat. Kőr cikluszáró előadása: dr. Schmidt Sándor főtanácsos: A szociális kérdés és az egyház. Gécy Jolán kongr. prefekta: Szent Erzsébet.

— IMRÉDY ÉS JAROSS f. hó 30-án, vasárnap d. e. 11 órákor Lévára érkezésük alkalmával a városi szálló nagytermében ismerkedési nap lesz társasbéd keretében. Az ebéd minden érdeklődő magyar résztvehet. Jelentkezni a M. kir. dohánnyágyrudában és a Bars kiadói hivatalban lehet. Ebéd 1 pengő 30 fillér.

— LÉVA VÁROS KÉPVISELŐTÖBBSZÁZÓTÁRSASÁGA f. hó 20-án rendkívüli közgyűlést tartott. A város a Léván létesítendő két székkereszkutához háromezer pengővel járul hozzá. Az előadó jelentést tett a világháborús hősi emlékmű és az országzászló emlékmű bizottság határozatairól, amikről mult héten már beszámoltunk. Az országzászló emlékmű elkészítése azért is sürős, mert terve van véve, hogy a nemzetvédelmi keresztek kiosztása céljából a Kormányzó Ur a nyár folyamán Lévára érkezik. A közgyűlés esután hosszabb vita után négy szavazat többséggel elfogadta a helypénztárszabályrendeletet. A képviselőtestület iparos és kisgazda tagjai azt kifogásolták, hogy az új szabályrendelet értelmében eszentul a helybelieknek is kell helypénzt fizetni, noha ezek telmes összeggel járulnak hozzá a városi költségekhez. Az előadó kijelentette, hogy ezt a miniszteri rendelet írja elő s másutt már régen így van bevezetve. Az előadó bejelentette, hogy a vidéki rendőrfőkapitányság köszönetét fejezte ki a városnak a rendőrtanószály mintaszabály elhelyezéséért. A közgyűlés megbíta a polgármestert, hogy járjon közbe annak érdekében, hogy a tanószályt mindaddig hagyják meg Léván, amíg az öreg laktanyára nem lesz más céliből szükség. Simor biborshercegrímás 1886 ban tizezer pengős alapítványt tett a lévai rk. főgimnázium fenntartására, mivel az intézet katolikus jellege megszűnt, az alapítványt nem lehetett felhasználni, így kamatait az alapítványi tőkéhez csatolták. A vallás és közokt. miniszter felhívására az alapítvány felhasználása ügyében a közgyűlés most határozatot hozott, elrendelendő, hogy az alapítvány kamatai fele részben a gimnázium kitűnő előmenetelű, katolikus vallású, szegény diákjai jutalmazására, fele részben pedig a zsidóiskola fenntartására fordítsák. A közgyűlés ezután a városi levante bizottságba Boros Bélat és Filipi Józsefet, a közmunka ügyosztály bizottságba id. Dóka Sándort és Hulley Jánost, a gyámrendelési vizsgáló bizottságba Boros Bélat és Czendy Pált delegálta. Molnár Sándor részére a Hónvéd utcában területet engedett át díjazásért vendéglői terezz céljára. A háziszemélt kötelező kituvarozásáról szóló szabályrendeletet dr. Korpás László felszólalása után, aki a súlyos gazdasági viszonyokra való tekintettel nem találta időszzerűnek az újabb megterhelést, levette a napirendről, végül illetőségi ügyeket tárgyalta.

— A LÉVAI KAT. KÖR vasárnap tartotta harmadik nagybőjtű estjét. A felszabadulás után újult erővel ábrédt öntudatra a lévai katolikus társadalom és szomjas lélekkel siet azokra az előadásokra, melyek Krisztus örök ifjú egyházáról szólnak. Pogonyi Tibor hitoktató üdvözölte a négytíz éves Jézus társaság egyik elharosát P. Varga Lászlót, aki az egyház és állam viszonyáról beszélt. A végig élvezetes beszéd rávilágított a magyar hibákra és az igazi magyar hivatásra. Ezt az előadást szinte dramatizált a Dörnyei Vilmos s. lelkes értekező Kapisztrán Szt. Janosról. A kat. társadalom halaját Alszás Ambrus gimn. tanár fejezte ki P. Vargának és a hallgatóság hitör lelkesedéssel ünnepele a jubiláló jesusita rendet. Az utolsó előadás jövő vasárnap lesz.

Amit meg kell írni

A lapostetejű OTI és a polgári iskola mellé magas tetővel építik az Egészégházat. Hol volt a szemed Szépítészeti Bizottság ?

A Magyar Orvosok Nemzeti Egyesülésének tagjai is lemondtak a címeikről. Hála Istennek! Azért kiváló orvosok maradnak. Sőt . . .

Akad tulajdonos, aki az Antal Gyula-úton a városi tulajdonban lévő fákat lecsontította. Hiába a példa ragadó.

Miért kell a korzón elhelyezni a szemetes ládát, lapátokat és talicskákat ?!

Öröndetes események is voltak. Kiegyenesedett a Kossuth Lajos-téren az autóparkirozást jelző tábla. Rendeltesíteli helyére juttatták a Schoeller utcai „forlaszokat“. Befűdtek a Petöfi Sándor-utcán a kivezető csatornát. Jó volt tehát megírni.

— A GAZDAKÖZÖNSÉG PANASZOLJA, hogy Léván a [327 anyaaállathoz csak egyetlen tenyészapaállat (bika) áll rendelkezésre, ami az állattenyésztés kárára van. Kéri a gyors orvoslást.

— A LÉVAI TEMETKEZÉSI EGYLET évi közgyűlésén titkos szavazással ismét a régi vezetőséget választották meg.

— VÁRMEGYÉNK törvényhatósági bizottsága f. hó 27-én közgyűlést tart. Napirendjén 125 ügy szerepel. Utána közgyűlés lesz.

— A KERESZTÉNY MUNKÁS EGYESÜLET folyó hó 30-án, vasárnap délután 4 órákor tartja rendez évi közgyűlést saját székházában. (Barai u.)

— BÖRTALPU LÁBBELI ÉS BÓRÁRU LEFOGLALÁSA. A m. kir. rendőrség lévai kapitánysága karöltve a helybeli pénzügyőrséggel folyó hó 18-án Duka Géza csizmadiamester, lévai lakostól nagyobb mennyiségű bőrt, talpbőrt és lábbelit foglalt le, ezért mert a bejelentési kötelezettségnek nem tett eleget. Nevezett ellen a kihágási eljárást megindította

— ÁTHELYEZÉSEK. A földm. miniszter Jály Karolyi polgámsági járási gazdasági felügyelőt Kiskunhalasra helyezte át s helyébe Laczkovich Imre központi beosztott rendeltetett ki; Winkler Bertalant Veregélyről Lévára helyezte át.

— GYÁSZHIR. Özv. Balázs Mártonné, szül. Dubniczky Mária, munkás és áldásos életének 78. évében, hosszas szenvedés után elhunyt. A jöleki matróna a régi lévai iparospolgár családok hagyományos nemzeti érzésű, tiszta szellemében nagy családot nevelt fel. Hat gyermeke, nyolc unokája és kiterjedt rokonság gyászolja elhunytát. Hült temetést f. hó 18-án helyezték örök pihenőre nagy és őszinte részvét mellett a rk. egyház szeriatása szerint. — Özv. Konta Jánosné szül. Bella Mária, áldásos életének 76. évében Léván elhunyt. Földi maradványait március hó 22-én helyezték örök nyugalomra ószinte részvét mellett. Halálát gyermekei, Gyula, János, Irén és Zoltán, továbbá kiterjedt rokonsága gyászolja.

— A KUKORICÁS KENYÉRREL való első találkozásunk szinte meglepetést hozott. A kukoricás kenyér jobb volt az előbbinél. Sajnos, nem minden péknél egyforma. Találkoztunk már ehetetlen kukoricás kenyérral is. Ugyáltsunk a sütés körül történt a baj. Több figyelmet a sütésnél pék uraim, mert a közönség megfogja a helyét, ahol a legjobb kenyér kapható.

— VERSENYTÁRGYALÁST hirdet a vármegye f. hó 28-ig a vármegyei alisztek gyerehuha és cipő szükségletének szállítására. Bővebb tudnivaló a vármegyei hivatalos lapban.

— A CSATAI KÖRJEGYZŐSÉG területén a hatvanötös gyermekebejelentési akcióra a vármegye ezer pengőt utalt ki, amelyhez a Garamvölgyi Cukorgyár 250 pengőt adományozott és a nála vásárolt élelmi cikkeket önkéntesen áron bocsátja rendelkezésre. Az elődek elkészítését Özv. Hajda Pálné és Dedinszky Tivadaróné vállalták.

Nyilvántartási könyv magánházak, bérházak és szállodák részére (a Belfigymin. által előírt) Kapható: Nyitrai és Tsa könyvkereskedésében.

Az új 46. m. kir.

osztályorsjátékon

több mint 10 millió pengőt sorsolnak ki. Sorjegykészlet kevés, rendeljen sürgősen

Ujhelyi és Társa
főárusítónál
Tel. 123-271.

Budapest, Szent István-körút 27. sz.

A húzások április 5-én kezdődnek.

Hivatalos árak:

Nyolcad P 3,50 || Fél P 14.—
Negyed P 7.— || Egész P 28.—

Ujhelyi sorsjegyek nyernek!

Értesítés!Tudatom a mélyen tisztelt
hölgyközönséggel, hogy
Dr. CZARTORYSKI**„DERCÉ”**Budapest legelőkelőbb
kozmetikai intézetének
első asszisztensője nálam

folyó hó 28. és 29-én teljesen dijtalan szaktanácsot fog adni.

Látogatását szíveskedjek nálam előzetesen bejelenteni, hogy a nagy érdeklődésre való tekintettel a várakozást elkerülhesse.

KNAPP Drogeria

FIGYELJEN!Hallgassa meg minden este a
VÁROSI KÁVÉHÁZBAN
MAGYARI JUDIT
jazz és ének előadó művésznőnket
Hevesi trió kísérettel.

Polgári árak!! --- Figyelmes kiszolgálás!!

TATÁR GARAGEgép- és autójavító műhely
Horthy Miklós-út 3. Tel. 148.Elektromos és autógé-
hegesztés. A helyszínen
kijavítjuk leszerelés nél-
kül repedt vagy kimart
kazánokat szavatosság
mellet.**Bármely törött
géprész szakszerű
hegesztése!**Hogy éjjel nyugodtan aludjon és biztonságban érezze va-
gyonát, őriztesse az altruisztikus alapon álló
lévai Hadirokkantak, Hadiözvegyek és Hadiárvák**Vagyonőrző Vállalatával**

(Iroda: Léva, Széchenyi utca 15. Telefon: 229.)

A ma élők közül nincs senki, ki a világháborúban többet
vesztett volna, mint ők. Támogatásuk hazafias kötelesség!**ÖRZÉSI DIJ:**
havi 1 P-től.**Kifutófiut** azonnali belépésre felvezek
Vanger Mihály kereskedő,
Horthy Miklós-ut 13. 224

Husvétii

Likőr—Rum szükségletét

legutányosabban

Bartos**Rum-Likőr**

gyárában szerezheti be

Léván, Szent László-u. 6.

**Eladás nagyban és
kicsinyben!**V
A
R
R
Ó
G
É
P
E
Krészlet-
fizetésre
kaphatók!Kerékpárok és alkatrészek!
Halászlai cikkek!
Gramofonok és lemezek!
Fegyvergyári vadász és cél-
lövő fegyverek raktára.**Baroska J.**Léva, Horthy M-ut 43. Tel. 130.
Lőpor és robbantószer áruháza!

Gondoskodjék

élet és vagyon-

biztonságáról!!

Szerezze be idejében a
hivatalosan előírt kö-
telező**légtöltelmi és légvédelmi**

cikkek

KERN TESTVÉREKnagykereskedésében
LÉVÁN, Werbőczy tér 1.
(Schoeller malommal
szemben)
Telefon: 8.
Alapított 1881.**Cipőtalpalást** elsőrendű gumival,
félévi garanciával
készít Kónya László.**CHINDIN UJPEST**

A FUTOR és PEKK

eredeti gyári árban beszerezhető:
BERNÁTH és FENYVESI cégnél
LÉVA, BÁTI-U. 9-11.**VÁROSI
MOZGÓFÉNYKÉPSZÍNHÁZ**

Márc. 23. vasárnap 2-4, 7 és fél 9 ó.

Puskin regénye:

A postamesterFősz.: Henrich George és Hilde
Krabl. — A legművésziesebb film,
melyet műsorunkba felvettünk. Fe-
lejtethetetlenül szép és megrázóan
drámai film.

Magyar Híradó!

Márc. 25. kedden negyed 7 és fél 9 ó.

Márc. 26. szerdán negyed 7 és fél 9 ó.

Márc. 27. csütörtökön „ 7 és fél 9 ó.

Magyar film!

H A Z A F E L É

Barabás Pál regénye.

Fősz.: Fedák Sári, Mészáros Ági, Va-
szary Piroska, Rácz Vali, Selmeczy
Margit, Csontos Gyula, vitéz Haj-
mássy Lajos, Bilicsi Tivadar és
Pethes Ferenc.

Egy amerikai magyar fiu története.

Márc. 28. pénteken negyed 7 és fél 9 ó.

Márc. 29. szombaton negyed 7 és fél 9 ó.

Márc. 30. vasárnap 2,4, negyed 7 és fél 9 ó.

Magyar film!

Mária két éjszakájaEz a film méltó módon folytatja a
Dankó Pista és az Erzsébet ki-
rályné c. filmeinkkel megkezdett
legjobb magyar filmsorozatotunkat.
Kitünő rendezés, ujszerű megold-
ások. — Kitünő színészgárda!!Fősz.: Uray Tivadar, Csontos Gyula,
Greguss Zoltán, Pataky Jenő, La-
tabár Kálmán és Sennyei Vera.

Egész héten elővétel!

Áprilisi műsorunk kimagasló eseményei:

Sarejevo
Kirchfeldi pap
Hazajáró lélek (Zilahy)
Cifra nyomorúság

Figyelje állandóan műsorunkat!